מא א ב מיי' [illegible] סלכה ג:

מב ג מיי' [illegible] סמג [illegible] וטוש"ע יו"ד [illegible] וסימן קצד:

והפילה מביאה קרבן ונאכל הלך אחר רוב נשים ורוב נשים ולד מעליא ילדן מתניתין קאמרינן שמעתתא לא קאמרינן והא *כי אתא רבין אמר מתיב ·רבי יוסי בר רבי תנינא טעה ולא ידענא מאי תיובתיה מאי לאו לא תיובתא אלא סייעתא לא דלמא לא תיובתא ולא סייעתא למעוטי מאי אילימא למעוטי רובא דאיכא חזקה בהדיה דלא שרפינן עליה את התרומה והא אמרה ר' יוחנן חדא זימנא *דתנן תינוק הנמצא בצד העיסה ובצק בידו רבי מאיר מטהר וחכמים *מטמאין שדרכו של תינוק לטפח ואמרינן מאי טעמא דר"מ קסבר רוב תינוקות מטפחין ומיעוט אין מטפחין ועיסה זו בחזקת טהורה עומדת *סמוך מיעוטא לחזקה ואיתרע ליה רובא ורבנן מיעוטא כמאן דליתיה דמי ורובא וחזקה רובא עדיף *ואמר ריש לקיש משום רבי אושעיא זו היא חזקה ששורפין עליה את התרומה ורבי יוחנן אמר *אין זו חזקה ששורפין עליה את התרומה אלא למעוטי רובא דרבי יהודה *דתנן *המפלת חתיכה אם יש עמה דם טמאה ואם לאו טהורה רבי יהודה אומר בין כך ובין כך טמאה *ואמר רב יהודה אמר שמואל לא טמא רבי יהודה אלא בחתיכה של ארבע מיני דמים אבל (א) שאר מיני דמים טהורה ורבי יוחנן אמר של ארבע מיני דמים דברי הכל טמאה ושל שאר דמים דברי הכל טהורה לא נחלקו אלא כשהפילה

ואינה

והפילה. ואין ידוע אם ולד הוא: ונאכל. חטאת העוף שלה נאכלת ולא אמרינן על הספק באה ושמא נאכלת דדלמא לאו ולד הוא וחולין מלוקין הן ומליקת חולין נבלה: שמעתתא. ר' יהושע בן לוי אמורא הוא ושלשה מקומות דאמר ר' יוחנן (פ"י) משנה או ברייתא הן: והא כי אתא רבין אמר. בפ' המפלת (לקמן דף כט.): מתיב רבי יוסי ברבי תנינא. אדרבי יהושע בן לוי מתני' הכא דמיירי באשה טועה שלא ידעה אימתי ילדה והתם קתני לה וקאמר רבין לא ידענא מאי תיובתא דרבי יוסי דלאו תיובתא היא והתם מפרש טעמא: מאי לאו. ה"ק רבין דהא מתני' לאו תיובתא היא דרבי יהושע אלא סייעתא אלמא מתני' אמרה כרבי יהושע ואשכחן ארבעה מקומות בטומאת נשים במתני' שהלכו אחר הרוב וקשיא לר' יוחנן דלא קחשיב אלא תלת: למעוטי מאי. ג' מקומות דקאמר רבי יוחנן דמשמע הכי והו לא למעוטי מאי דמשום רובא לא נשוייה כודאי: אילימא למעוטי רובא. בטומאת אשה: דאיכא חזקה בהדיה. כלומר כנגדה דמרעא לה חזקה לרובא וקאמי מיינא למעוטי דלא אזלינן בתר ההוא רובא לשוייה מילתא כודאי ולא שורפין תרומה עלה דהאי טומאה: הא אמרה רבי יוחנן חדא זימנא. בשאר טומאות דאיכא דסתרה חזקה לרובא דלא אזלינן בתר רובא לשוייה כודאי ומאילא שמעינן לטומאת אשה: לטפח. בשרצים: סמוך מיעוטא לחזקה. והוה להו לגבור תרי ורובא למודייה לטמא ואין חד עומד במקום שנים: זו היא חזקה כו'. חזקה זו שאנו מחזיקין אותם רוב תינוקות מטפחין חזקה גמורה המחזקת לעשותה כודאי ולשרוף עליה תרומה: אלא למעוטי רובא דרבי יהודה. דאע"ג דאמר זיל בתר רובא הכי גמר לה ר' יוחנן דטמא דקאמר רבי יהודה לתלות קאמר ולא לשרוף: חתיכה. בלא צורה: אם יש עמה דם טמאה. האשה טמאה כשאר נדה ולא משום לידה דלאו ולד הוא: של ארבע כו'. שהחתיכה מארבע מראות דם טמא השנויין במתני' [שם] ואע"ג דמעשה מגן שמור לאדום הוא אלא שלקה [שם] דכיון דמראה דם טמא יש בה אמרינן כולו דם הוא וטמאה נדה ורבנן סברי אין זה דם אלא בשר: של שאר מיני דמים. כגון ירוק ולבן שטהורין הן:

ואינה

אלא סייעתא · דקתני התם (ג) כשהבליעה ג' שבועות מטהרים ומעבירה שבועים לחד טמאה ולחד טהור וקאמר דלא מטמאה עד לאר ליה ולא ליתא לדרבי יהושע אמאי והא ספק ספיקא הוא לימא רוח הפילה ואת"ל נפל הפילה לימא נקבה הברוקה לידתה ואע"ג דבלאו הכי איכא כמה ספקות אימא זכר ואת"ל נקבה אימא לא ילדה כזוב ואפילו ילדה נקבה כזוב אימא הברוקה לידתה מ"מ לא ליתא לדרבי יהושע איכא ספק אחר יותר דאימא לא ילדה כלל והוה לן למיפרך ומשני לא דלמא לא תיובתא ולא סייעתא דבלאו הכי איכא ספיקי טובא ולהכריע ה"ה לא ליתא ולר' יהושע נמי להכריע:

למעוטי רובא דאיכא חזקה בהדיה · פירוש כנגד הרוב ואם תאמר הלא גם בהני שלשה דברים איכא חזקה דטהרה ושורפין משום רוב ויש לומר דרוב תינוקות מטפחין אינו רוב גמור כמו שאפרש ובהני ג' דברים הוי רוב גמור או נמי בהני שלשה נמי לא הוי רוב גמור ולהכי מפיק רבי יוחנן דאפילו הכי שורפין כיון דהראשונה בלא מגופה ושליה נמי קרי לה טומאות אשה משום שמ"מ אשה טומאה בלא נגיעה ולפי זה אפי' לאמכתנא נמי אשה שום מתני' דשורפין על הרוב את התרומה הא דלא תשיב לה רבי יוחנן משום דהתם שמא הוא רוב חשוב ולא הוי שום חזקה ומיהו לפירוש זה לא מייתי לעיל אלא משפחה מגלית בבית דאיכא למימר דרוב דאינם נימוקין אינו רוב גמור דהראשה דמפלת שליה תשב לזכר ולנקבה על כרחך האי רוב חשוב מדלא קתני נמי ולנדה כדדייק בהמפלת (לקמן דף כד:) ואם רוב אין נימוקין אינו רוב גמור הא דקתני לעיל מביאה קרבן ונאכל אינו מטעם רוב אלא אפי' נימוק הוה טמאה לידה:

האמר ר' יוחנן חדא זימנא · תימה אפי' לא אמר *הכי מלינן למעוטי (ג) הא טומאת אשה דוקא קאמר ומיהו לר"ת דמפרש דהאי דתינוק טמא משום דנשים נדות מגפפות אותו ניחא קצת דגם תינוק הוי טומאת אשה: **רוב** תינוקות מטפחין · פ"ה מטפחין באספה שיש בה שרצים אבל ואוי נגע בעיסה שהרי בצק בידו ור"ת מפרש רוב תינוקות מטפחין בעיסה דטיפוח שייך באוכל ומשקה כדאמר בפ' רבי ישמעאל (ע"ז דף נט) או שהיה מטפח על פי החבית מרופחת ובירושלמי איכא מפני שדרכו של תינוק לטפח בעיסה ובתוספתא (פ"ג דטהרות) נמי משמע שאין ידוע אם התינוק נגע בעיסה דקתני אההיא דתינוק א"ר יוסי אם יכול לפשוט ידו וליקח טמא ואם לאו טהור אבל התינוק עצמו אומר ר"ת דודאי טמא כדקתני בתוספתא (שם) לפי שנשים נדות מגפפות ומנשקות אותו והא דאמר בפ"ג דטהרות (מ"ז) תינוק בצד הקברות ושושנים בידו אע"פ שאין השושנים אלא ממקום טומאה התינוק טהור שאני אומר אדם אחר ליקט ונתן לו טהור ס' היינו טהור מטומאת מת שלא צריך הזאה ג' וז' אבל טומאת ערב טמא כדין נגע בנדה א"נ בידוע שהוא כולו טהור א"נ כשהתינוק מלוכלך כדקתני בתוספתא (שם) תינוק שהניחתו אמו ומצאתו כמו שהוא טהור בד"א שהניחתו מלוכלך אבל הניחתו נקי טמא מפני שנשים נדות מגפפות אותו: **סמוך** מיעוטא לחזקה ואיתרע ליה רובא · קשה דבפ' בתרא דיבמות (דף קיט:) אמר סמוך מיעוטא לחזקה והוה ליה פלגא ופלגא ויש לומר דלהכי איתרע הכא רובא משום דתינוק הוי דבר שאין בו דעת לישאל [כמו בפ' ר' יוחנן ולא גמרינן מסוטה אלא ביש בו דעת לישאל] ולהכי כי הוי פלגא ופלגא טהור מדרב גידל *ול"ש מהאי טעמא הא דאמר ספק נגע ברה"י טמא ולא אמר סמוך פלגא דלא נגע לחזקה טהרה ואיתרע לה פלגא דנגע דאפילו רבנן דלית להו סמוך מיעוטא לחזקה מודו דסמכינן פלגא לחזקה אלא כיון שיש בו דעת לישאל גזרת הכתוב הוא דגמרינן מסוטה לטמא ברה"י אפי' איכא חזקת טהרה אבל בשאין בו דעת לישאל אזלינן בתר רובא ובפלגא ופלגא טהור מדרב גידל:

מיעוטא כמאן דליתיה דמי · אע"ג דאמרינן בפ' ר' יוחנן (קדושין פ:) דעשו התינוק כמי שיש בו דעת לישאל. הו"מ למיפרך הכא למימר לרבנן מיעוטא כמאן דליתיה דמי למה לי ברה"ר לך קשה כיון דמיעוטא כמאן דליתיה דמי ורובא וחזקה רובא עדיף אמאי טמאוהו כמי שיש בו דעת לישאל אפילו אין בו דעת לישאל טמא אף ברה"ר ועוד דאמאי אין שורפין עליו את התרומה ואומר ר"י דרוב תינוקות אינו רוב גמור ולא הוי כנגד חזקה אלא כפלגא ופלגא ומן התורה טהור אף ברה"י כיון דאין בו דעת לישאל והא דקאמר התם עשאוהו כאילו יש בו דעת לישאל היינו כלומר עשאוהו כאילו הוא רוב גמור לפי סברתם לשלשה שהוא רוב אע"פ שאינו רוב גמור ולקמן שורפין עליו את התרומה אבל ליכא למימר כיש בו דעת לישאל ממש דלאו עשאוהו טפי הכא מבתולה המהלכת ע"ג כרכות דטהור ואפי' אם אמר נגעתי אמו תינוק גדול שיש בו דעת לישאל אלא מ"מ ברה"י טמאו שלא נראה דעשאוהו כאילו הוא רוב גמור כדפרישית ולר"מ טהור ואע"פ שעשאוהו כרוב גמור משום סמוך מיעוטא לחזקה ואיתרע ליה רובא ואית לר"מ לא"ל סמוך מיעוטא לחזקה אפי' בלא חזקה יטהר כיון דחיישינן למיעוטא הוי ספק ואין בו דעת לישאל טהור מדרב גידל ואומר ר"י דנקט חזקה בהדי מיעוטא לאשמעינן דהחזקה אינה מסייעה לרוב דלא הוה חזקה מסייעה לרוב הוי כמו מיעוטא דמיעוטא דלא חייש ר"מ [והא דר"מ דחייש למיעוטא לאו הוא דאורייתא אלא דרבנן אין להאריך כאן]: **למעוטי** רובא דרבי יהודה · הוי מצי למיפרך היאך לישנא דמפרש רבי יוחנן טעמא דרבי יהודה משום דרוב חתיכות של ד' מיני דמים הן אלא לישנא אחרינא דהמפלת (לקמן דף כב:) דאמר רבי יוחנן טעמא דרבי יהודה דלא אפשר לפתיחת הקבר בלא דם ולא משום רוב למעוטי מאי דכעין זה פריך לקמן (כב) גבי המפלת מין חגים דליכא למימר דה"ק רוב פתיחת הקבר אינו בלא דם ולא שורפין עליה תרומה והא קאמר התם לרבי יהושע דאמר לא אפשר לפתיחת קבר בלא דם דמביאה קרבן ונאכל אם כן טמא ודאי הוא ושורפין עליו את התרומה:

אמר

לקמן כט. כט.

סוטה [illegible] קדושין פ. חולין פו.

שם יבמות קיט.

[קדושין פ:]

לקמן כא.

[שם]

הגהות הב"ח

(א) גמ' אבל של שאר מינים: (ב) תוס' [illegible] (ג) [illegible]

ר"י, כ"י

[סוטה שם.]

גליון הש"ס

תוס' ד"ה סמוך וכו' [illegible]

ר"י כ"י

תוספי הרא"ש

מאי לאו לא תיובתיה אלא סייעתיה · דלקמן מוכח דשמעתא תשובתו שהשיב לא ידענא מאי תיובתיה איסור. דהדיקא לידתה משמע דהוי סייעתיה ולקמן נעקרון בו בה"ח: הא אמרה ר' יוחנן חדא זימנא תימה אפי' לא אמרה רבי יוחנן הוה מצי למימר: והאמרינן מוטבת ראשונה דוקא קאמר ולפי' ר"ת ששני פ' כיסוי הדם דלשמה קאי אעיסה וצריך משום בשכלין המשקין כדתנן בע"ז בפ' ר' ישמעאל או שהיה מטפח על פי החבית המרותחת ולהם תינוק · מוכח כדתניא בתוספתא דמס' טהרות תינוק שהניחתו אמו ומצאתו כמו שהוא טהור · בד"א שהניחתו מלוכלך אבל הניחתו נקי טמא מפני שהנשים נדות מנשקות אותו ומגפפות אותו השתא ניחא דבטומאת אשה מיירי: למעוטי רובא דר' יהודה כלישנא קמא דהמפלת אתיא ויק שמעתא והוה מצי למיפרך להך לישנא דאמר ר' יוחנן דבאמשר לפתיחת קבר בלא דם קא סלקי למעוטי מאי כה"ג פריך לקמן גבי מפלת מין דגים וחיה [illegible] למימר הא דלא פריך ליה וכי סמך אהא דאיכא למימר דהוה למעוטי רובא דר' שמעון וכן ר' ראיית ואשה שעשו צרכיהן להך המפל ואין שורפין עליו את התרומה:

רבי

מוסף רש"י

והפילה. ואינה יודעת מה, אם נפל או רוח, שהרי נפל למים (לקמן כט.).

ובצק בידו. בידוע שנטל מן העיסה (קדושין פ.).

שדרכו של תינוק לטפח. בכלים ובכתלים שבאספה (שם) לטפח ידיו באספות, שכלים מלוכלכים הם וקימא אם העיסה שלנו רוחין שנגע בה (חולין פו.).

סמוך מיעוטא. דאין מטפחים, לחזקה. דעיסה, ואיפרע רובא דמטפחין, דלר' מאיר לא בטיל מיעוטא לגמרי, דסמכינן ליה דהיינו למיעוטא, הלכך במקומו עומד וכי מטמא מידי לאוקמוה בהדיה מצטרף (קדושין שם).

מיעוטא כמאן דליתיה דמי. דבטיל ליה לגבי רובא, ורבנן לטעמייהו דלא חיישי למיעוט (שם). זו היא חזקה ששורפין עליה את התרומה. חזקת תינוקות שמטפחין לעסה שורפין עליה תרומה, דהא מטמאין דקאמרי רבנן לשרוף קאמרי (שם). אין זו חזקה כו'. וכי אמרי רבנן לתלות קאמרי (שם). אם יש עמה דם טמאה. משום נדה, ואם לאו טהורה. דלאו לידה היא, דהא ליתיה הויא בלא דם נמי טמאה דכתיב (ויקרא יב) כימי נדת דותה תטמא (לקמן כא.). של ארבע מיני דמים. דקסבר היא נופל דם, הלכך טמאה נדה אבל ולד לא הוי (שם). (מכאן שייך לעמ' הבא) ורבנן סברי כו' לא אמרינן. דקסברי אין רוב ספיקות של ארבע מיני דמים, דלא סמוך לן האי רובא (לקמן כא.). חמשה דמים טמאים באשה. ושאר מראות דמים טהורין (ב"מ פד:). הירוק עקביא בן מהללאל מטמא. דם הירוק הוי דם הנדה (סנהדרין פז:). וכמזוג. שאמרתי לך, כשני חלקי מים ואחד יין מן היין השרוני. שגדל בשרון, שם מדינה הוא (שבת עז.). אם בהרת קודם לשער לבן טמא. דשער לבן סימן טומאה הוא, כדכתיב (ויקרא יג) והנה נהפך שער לבן בבהרת (ב"מ פו. ועי' כתובות עה:). ואם שער לבן קודם לבהרת טהור. טהורה (ב"מ שם). ספק. אם זה קדם אם זה קדם (סנהדרין פז:). כהה. כלומר כהה הנגע דהוי מסימני טהרה כשמספקא הלבן לאחר הסגר (שם ועי' כתובות שם) ותשם [illegible] שמעתי ור' יהושע קיהה מאי קיהה אמר רבה קיהה וטיהר, כלומר קיהה כדבר ותמה עליהם וטיהר, כאדם שמקהו שיניו על אדם שאין משנים לדבריו, וכן מצאתי בתו"כ ור' יהושע קיהה (שם). עד שיראה כשני גריסין. שיעור הנגע כגריס על גריס, וכתיב את האבנים אשר בהן הנגע, שיהא הנגע על שתי אבנים, על כל אחד ואחד שיעור נגע (סנהדרין שם: ועי' שם [illegible]) כתלים בקרן זוית. ועושין שתי אבנים ישר בקרן זוית, אחד בכותל זה ואחד בכותל זה והנגע משוך בשתיהן (שם עא.) כגון מקצע לרוחים מארסים (שם סו:). ארכו כשני גריסין ורחבו [illegible] קיר הרוחני גריס וכן בקיר השמיני, והנגע שלו מחובר כאחד (שם) שיהא בכל אבן כגריס על גריס (שם עא.). מ"ט דר"א ברי"ש. דבעי קרן זוית (שם ושם). כתיב קיר. ותרגומן [illegible] כתיב קירות. והנה הנגע בקירות הבית [illegible] לפריחת בגדים. אם פרוח תפרח הצרעת ומכסה את כל הבגד (שם שם. ועי' זבחים מט:). מה להלן פרח בכולו טהור. אדם [illegible] טהור, דכתיב אם פרוח תפרח הצרעת וגו' (שם ושם). שחור אדום הוא. דם שחור כלשה אדום הוא, אלא שלקה. לפיכך נשתנה, כדתנן חמשה דמים טמאין באשה האדום והשחור כו' (סוכה לג: ועי' שבת סח.).